

Carsten Søborg
Tranumvej 34
9440 Aabybro

Har haft både kvæg og grise, men nu kun kødkvæg, og så dyrker CS 130 ha, græs til kødkvæget og salgsafgrøder, noget af kornet bruges også som foder til kødkvæget.

Kontekst for minivådområde

Danmarks Naturfredningsforening kørte på det tidspunkt hårdt på for at få lavbundsjordene på begge sider af Limfjorden taget ud af drift.

Vi ville gøre noget for at beholde jorden, det er god jord, og ville også gerne bidrage til Limfjordens miljø, hvis vi kunne. Vi ville gerne være med til at forbedre forholdene i Limfjorden.

ABT og CK tog prøver, som skulle vise udledningen af kvælstof, en dag hvor det havde regnet meget og vandet stod højt, det har vist sig at tallene så bliver højere. Når det har regnet meget viser de prøver der er blevet taget fra minivådområdet at kvælstofindholdet så ligger på 8 mg pr. liter i en 2-3 dage.

Det har siden vist sig, at der kun udvaskes totalt 10 kg kvælstof pr. ha fra rodnettet.

Starten på minivådområdet og proces

Minivådområdet blev planlagt i vinteren 2011-12 og etableret i sommeren 2012.

CS kom i gang fordi han tog en brochure med hjem fra et møde hos LandboNord. Brochuren indeholdt oplysninger om tilskud til MVO. Carsten kontaktede ABT – efter mange samtaler kom ABT og CK og kiggede på arealet og så gik papirarbejdet i gang.

De fik sat en lokal entreprenør til at lave tilbud, Jens Oluf Thomsen som også lavede Otto Mikkelsens.

Drænoplanet for minivådområdet er 78 ha. Hele minivådområdet med bræmmer fylder knap 1 ha (0,9 ha).

Der skulle kun laves bræmmer på 3 sider af MVO, til den ene side var jorden hævet op i forvejen.

Placeringen af MVO kom sig af, at det var der CS gerne ville have det til at ligge. Det er et lille trekantet stykke af markarealet, som tager længere tid at passe, når man kører med traktoren skal der drejes tit ved enderne. Det gav god mening at tage den del af marken ud af markdriften og bruge det til et MVO.

ABT og CK var enige i at det var et godt sted at placere MVO. Hvis det ikke var kommet til at ligge der, hvis der skulle have været taget et hak af en anden mark, ville CS ikke være gået ind i at lave et MVO.

CS var meget involveret i arbejdet med ansøgningen, for de skulle finde ud af alting selv. CS var fuldstændig med hele tiden. Entreprenøren var også usikker, så der var hele tiden kontakt mellem entreprenør, ABT og CK og CS.

Der gik stort set en halv formiddag hver dag i den tid for CS.

Det kostede 480.000 kr. at etablere minivådområdet. Fik tilskud til hele beløbet.

Udgravning

Jorden fra udgravningen af bassinerne er brugt til bræmmerne, der blev kun kørt ganske få læs væk, som blev fordelt på markerne ved siden af. Jorden var tilstrækkelig leret. Der var gult ler i forvejen. Det var ikke nødvendigt at hente ler andetsteds til at fore bassinerne med.

Pumpe

CS kan ikke huske mærke og kapacitet på pumpen

Entreprenøren havde lidt svært ved at finde ud af, hvilken kapacitet pumpen skulle have, han fik hjælp fra en tidligere ansat hos Orbicon til at regne på det.

Der var ingen problemer med at få tilladelse fra Jammerbugt Kommune til at etablere pumpen. Kommunens eneste krav var, at der ved udløbet fra minivådområdet skulle etableres en iltningstrappe. Vandet fra et minivådområde er iltfrit ved udløbet. Hvis vandløbet ikke er så stort, risikerer man, at fiskene i vandløbet dør, når større mængder iltfrit vand løbet ud i vandløbet.

Vandet ledes ud i Bovst Bækken.

CS har haft problemer med oversvømmelse på arealerne omkring pumpen, fordi entreprenøren fik lagt for små rør ned til at lede vandet over til pumpen til minivådområdet. I sommeren 2018 under tørken bekostede CS derfor selv at lægge ekstra rør på den ene side af bækken. Det kostede 15.000 kr. for rørene. Han lagde selv drænrørene sammen med sine brødre. Det har hjulpet. Nu bliver vandet ført hen til pumpen uden at der kommer oversvømmelse.

Den anden side af bækken trænger også til at blive ordnet, men det er mere omfattende fordi drænoplanet på den side er større. Der drænes fra 40 ha. Det kræver større rør og det bliver dyrere.

El til pumpen. CS havde selv kontakten til Elselskabet. Det kostede ca. 20.000 kr. at få Elselskabet til at grave kablet ned. Hos naboen Jørgen Mikkelsen (bror til Otto Mikkelsen) stod der en transformator, som strømmen blev trukket fra, ca. 400 m.

Vegetation

De gravede grøde op i bækken og plantede det ud i minivådområdet. Kørte to læs grøde over til minivådområdet, læssede af og plantede det ud, før vandet blev ledt ind. Derfor er vores minivådområde groet så godt til.

Otto Mikkelsen gjorde ikke noget for at få det til at gro til.

Udfordring

Entreprenøren vidste ikke, hvilken rørstørrelse han skulle bruge.

Vandet er brudt gennem digerne/bræmmerne 2 gange på 2 forskellige steder, så CS har været nødt til at banke træplader ned.

Entreprenøren gravede gennem en af bræmmerne for at lægge en rør, så minivådområdet kunne tømmes, hvis det blev nødvendigt. Det betød så bare, at vandet brød igennem på et tidspunkt.

På det andet sted skete det, fordi jorden til bræmmen blev blandet op med græs og tagrør. Kommunen havde været forbi for at skære grøde i bækken og havde lagt det på den jord der skulle bruges til bræmmen. Det betød at bræmmen blev utæt. Man skal bruge rent lerjord for at det bliver tæt.

Vedligehold

CS har selv betalt for at få skiftet føleren i pumpen ud 3 gange. Det koster 3-4000 kr. for en ny føler, ledningen knækker, fordi den ligger og svupper rundt nede i pumpebrønden. Har ikke fået radar endnu ligesom Otto Mikkelsen. Radaren koster 12.000 kr.

CS ved ikke, hvad det vil kræve af ham at vedligeholde minivådområdet.

Det er meget lidt fosfor der kommer igennem minivådområdet. Tror ikke, det bliver nødvendigt at skrabe fosfor af bunden i første bassin. Fosforlaget er lige blevet målt i forrige uge.

Markdrift

Markdriften er den samme som før MVO blev etableret for drænoplanet var drænet i forvejen. Der var drænrør 700 m på hver side af bækken, de blev kappet over og tilsluttet en ny ledning som ledte over til pumpen, der pumpede vandet op i minivådområdet.

Udbyttet fra jorden er det samme som før.

Det er blevet bedre for vandfuglene, der er svaner med flyvefærdige unger og ænder der yngler. Det er et stort plus for biodiversiteten.

Hvad har minivådområdet betydet?

Det har givet en masse bøvl. CS regnede med, at minivådområdets reduktion af kvælstof ville blive modregnet krav om efterafgrøder, men der har vi fået en lang næse. Jeg er dybt skuffet.

Havde jeg vidst, hvor lidt kvælstof vi udledte til vandløbet. Det er kun 10 kg. pr. ha, hvor modelberegningerne sagde 63 kg pr. ha. Det er det, der står i min husdyrbrugsgodkendelse), så kunne vi lige så godt have ladet være.

Når udvaskningen er så lav som her, var der ikke grund til at lave minivådområdet. Man kan sige, at det var fint nok, at vi fik lavet minivådområdet, for så fik vi konstateret, at vi kun udleder 10 kg kvælstof pr. ha.

Jeg nyder området, det er en fornøjelse, når fuglene svømmer rundt.

Gode råd til andre landmænd

De skal afvente kompensation for det inden de går i gang, altså en reduktion i efterafgrødekravet.